

KELANTAN**ENAKMEN 3 TAHUN 1982**

BETA BERSETUJU,

(MOHOR
KERAJAAN)

ISMAIL PETRA,
Sultan Kelantan
23hb Mac 1982

Suatu Enakmen bagi menubuh, menyusun dan mentadbirkan semua perkara yang berkait dengan Mahkamah Syariah dalam Negeri Kelantan.

[1 Jananuari 1984]

ADALAH DENGAN INI DIPERBUAT UNDANG-UNDANG oleh Badan Perundangan Negeri Kelantan seperti berikut:

BAHAGIAN I
PERMULAAN

Tajuk ringkas dan mula berkuatkuasa

1. Enakmen ini bolehlah dinamakan Enakmen Pentadbiran Mahkamah Syariah 1982 dan hendaklah mula berkuatkuasa pada

tarikh yang ditetapkan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan melalui pemberitahu dalam *Warta*:

Dengan syarat Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan boleh menetapkan tarikh-tarikh yang berlainan bagi mula berkuatkuasanya peruntukan-peruntukan atau bahagian-bahagian yang berlainan dalam Enakmen ini.

Tafsiran

2. (1) Dalam Enakmen ini, melainkan jika kandungan ayatnya menghendaki makna yang berlainan:

"alang hayat" ertinya pemberian percuma atau pindah milek harta oleh seseorang dalam masa hayat kepada sesiapa yang dia kehendaki;

"bermastautin" ertinya tinggal tetap atau pada kelazimannya tinggal ditempat kediaman secara tetap dalam kawasan tertentu;

"bermukim" ertinya tinggal sementara dalam sesuatu kawasan tertentu;

"dom" ertinya harta kepunyaan seseorang suami atau isteri selain daripada harta yang diperolehi dengan usaha atau modal bersama;

"fasakh" ertinya pembatalan nikah disebabkan oleh suatu kejadian yang diharuskan oleh Hukum Syarak;

"Hakim Syarie atau Hakim" ertinya Hakim Mahkamah Tinggi Syariah atau Hakim Mahkamah Rendah Syariah dan termasuklah Ketua Hakim Syarie yang dilantik di bawah subseksyen 7(1)(a);

"harta" ertinya semua harta alih dan tak alih termasuklah wang, kepentingan, aset dan hak-hak kepunyaan yang lain;

"Hukum Syarak" ertinya hukum syarak mengikut mazhab Syafie atau mengikut mana-mana mazhab Maliki, Hanafi atau Hanbali;

"ila" (إيلا) ertinya sumpah dengan nama Allah yang dilafazkan oleh seseorang suami bahawa ia tidak akan melakukan persetubuhan dengan isterinya dengan tidak menyebut tempoh atau bagi tempoh lebih daripada empat bulan;

"Kerajaan" ertinya Kerajaan Negeri Kelantan;

"Ketua Hakim Syarie" ertinya Ketua Hakim Syarie yang dilantik di bawah subseksyen 7(1)(a);

"Ketua Penyelia" ertinya Ketua Penyelia Ugama dan termasuk Penyelia Ugama yang dilantik menurut subseksyen 7 (1) (b);

"khuluk" (خلع) ertinya satu cara perceraian dengan membuat bayaran tertentu kepada suami disertakan dengan lafaz ijab kabul membatalkan perkahwinan;

"lian" (لعان) ertinya kata-kata tuduhan diucapkan oleh suami menuduh isterinya melakukan perbuatan zina;

"Mahkamah" atau "Mahkamah Syariah" ertinya Mahkamah Rayuan Syariah, Mahkamah Tinggi Syariah atau Mahkamah Rendah Syariah setakat mana yang berkenaan yang ditubuhkan di bawah seksyen 8;

"Mahkamah Rayuan Syariah" ertinya Mahkamah Rayuan yang ditubuhkan di bawah subseksyen 8 (1) (a);

"Majlis" ertinya Majlis Agama Islam dan Adat Istiadat Melayu Kelantan yang ditubuhkan di bawah seksyen 5, Enakmen Majlis

Agama Islam dan Adat Istiadat Melayu Kelantan 1994, atau mana-mana undang-undang bertulis;

"Mufti" ertinya Mufti Kerajaan dan termasuk Timbalan Mufti Kerajaan yang dilantik di bawah seksyen 6;

"nafkah" ertinya perbelanjaan yang wajib mengikut Hukum Syarak bagi isteri, anak, perempuan dalam edah dan orang yang uzur;

"nasab" ertinya keturunan yang berasaskan pertalian darah menurut Hukum Syarak;

"Negeri" ertinya Negeri Kelantan;

"peguambela dan peguamcara" mempunyai erti yang diberikan kepadanya dalam Akta Profesion Undang-Undang 1976;

"Peguam Syarie" ertinya seseorang yang telah diberi surat kuasa oleh Ketua Hakim Syarie menurut seksyen 18;

"Pendaftar" ertinya Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah dan termasuklah Ketua Pendaftar Mahkamah Rayuan Syariah, dan Penolong Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah yang dilantik di bawah subseksyen 7 (1) (d);

"Pendakwa" ertinya Pendakwa Syarie dan termasuk Timbalan Pendakwa Syarie yang dilantik menurut subseksyen 7 (1)(c);

"Penyelia Ugama" ertinya Penyelia Ugama yang dilantik menurut subseksyen 7 (1)(b) dan termasuk Ketua Penyelia Ugama, Penolong Penyelia Ugama dan Pembantu Penyelia Ugama;

"Qadhi" ertinya Hakim Mahkamah Tinggi Syariah atau hakim Mahkamah Rendah Syariah dan termasuklah juga Ketua Hakim Syarie yang dilantik di bawah perenggan 7(1)(a);

"sepencarian" ertinya harta yang diperolehi oleh suami isteri dari usaha modal bersama;

"taliq" (تعلق) ertinya lafaz yang dibuat oleh seseorang suami yang mengakibatkan jatuhnya talaq terhadap isteri apabila berlakunya sesuatu perkara atau perbuatan.

(2) Semua perkataan, perbahasaannya, takrifan dan rangkai kata yang digunakan di dalam Enakmen ini tidak ditakrifkan dengan tertentu maka takrifan dalam Akta Tafsiran 1967 hendaklah dipakai.

(3) Melainkan jika kandungan ayatnya menghendaki makna yang lain apa-apa rujukan dalam Enakmen ini mengenai sesuatu Bahagian atau Seksyen tertentu hendaklah diertikan kepada Bahagian atau Seksyen tertentu dalam Enakmen ini.

(4) Jika timbul sebarang persoalan atau pertikaian dalam mentafsir sesuatu perkataan, perbahasaannya atau rangkai kata mengenai Hukum Syarak maka adalah dalam bidang kuasa Mahkamah yang membicarakan kes itu untuk memberi takrifan kepada perkataan, perbahasaannya atau rangkai kata sedemikian itu.

Pengecualian prerogatif

3. Tiada apa-apa jua yang terkandung dalam Enakmen ini boleh melemahkan atau menyentuh hak-hak prerogatif dan kuasa-kuasa Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan sebagai Ketua Ugama Islam Negeri ini, sebagaimana yang ditetapkan dan dinyatakan dalam Undang-Undang Perlembagaan Tubuh Kerajaan Kelantan dan Perlembagaan Persekutuan.

Hak-hak dan kuasa Mahkamah Sivil

4. (Dipotong)

Pemakaian

5. (1) Kecuali sebagaimana diperuntukan dengan nyata sebaliknya, Enakmen ini hendaklah dipakai bagi semua orang-orang Islam yang bermukim dalam Negeri ini dan bagi orang-orang Islam yang bermastautin di dalam Negeri ini tetapi bermukim di tempat lain.

(2) Bagi maksud Enakmen ini, seseorang yang bermukim tetap dalam Negeri ini hendaklah disifatkan sebagai bermastautin dalam Negeri ini sehingga dibuktikan sebaliknya.

BAHAGIAN II PENTADBIRAN

Perlantikan Mufti

6. Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan bolehlah dengan surat perlantikan yang ditandatangani olehnya dan dimeteri dengan Mohornya melantik sesiapa yang layak menjadi Mufti Kerajaan dan Timbalan Mufti Kerajaan dan perlantikan itu hendaklah disiarkan di dalam *Warta*.

Perlantikan Qadhi, Penyelia Ugama dan Pendaftar Mahkamah

7. (1) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan selepas berunding dengan Suruhanjaya Perkhidmatan Negeri atau Jemaah Kenaikan Pangkat Perkhidmatan Negeri, mengikut mana yang berkenaan, bolehlah dengan surat perlantikan yang ditandatangani olehnya dan dimeteri dengan Mohornya melantik:

- (a) Ketua Hakim Syarie, Hakim Mahkamah Tinggi Syariah, dan beberapa orang hakim Mahkamah Rendah Syariah dan Qadhi;
- (b) Ketua Penyelia Ugama dan beberapa orang Penyelia Ugama, Penolong Penyelia Ugama dan Pembantu Penyelia Ugama;
- (c) Pendakwa Syarie dan beberapa orang Timbalan Pendakwa Syarie;
- (d) Ketua Pendaftar Mahkamah Rayuah Syariah, Pendaftar Mahkamah Tinggi Syariah dan beberapa orang Penolong Pendaftar Mahkamah Rendah Syariah.

(2) Semua perlantikan-perlantikan di bawah seksyen kecil (1) hendaklah disiarkan dalam *Warta*.

(3) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan bolehlah dari masa ke masa memberi, mengubah, mengurang atau membatalkan mana-mana surat perlantikan yang dibuat di bawah seksyen kecil (1) seksyen ini dan bolehlah menghadkan pelaksanaan mana-mana kuasa yang diberi oleh Enakmen ini atau mana-mana undang-undang bertulis.

(4) Melainkan sebagaimana yang tersebut sebelumnya maka bidangkuasa dan kuasa Ketua Hakim Syarie, Hakim Mahkamah Tinggi Syariah, Hakim Mahkamah Rendah Syariah dan Qadhi hendaklah sebagaimana yang diberi oleh Enakmen ini atau mana-mana undang-undang bertulis.

BAHAGIAN III

BIDANGKUASA MAHKAMAH SYARIAH

Penubuhan Mahkamah-Mahkamah dan bidangkuasanya.

8. (1) Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan bolehlah melalui pemberitahu dalam *Warta* menubuhkan:

- (a) Mahkamah Rayuan Syariah;
- (b) Mahkamah Tinggi Syariah;
- (c) Mahkamah Rendah Syariah;
- (d) (*Dipotong*)

di mana-mana tempat yang difikir patut dan bolehlah menentukan kawasan bidangkuasa Mahkamah-Mahkamah yang demikian.

(2) Bidangkuasa Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah meliputi seluruh Negeri.

(3) Bidangkuasa Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah meliputi seluruh Negeri dan hendaklah diketuai oleh Hakim Mahkamah Tinggi Syariah.

(4) Bidangkuasa Mahkamah Rendah Syariah hendaklah meliputi seluruh Negeri dan hendaklah diketuai oleh Hakim Mahkamah Rendah Syariah.

(5) (*Dipotong*)

Bidangkuasa Mahkamah Tinggi Syariah.

9. Mahkamah Tinggi Syariah hendaklah:

(1) Dalam bidangkuasa jenayahnya, membicarakan mana-mana kesalahan yang dilakukan oleh seseorang Islam dan yang boleh dihukum di bawah Enakmen ini atau mana-mana undang-undang

bertulis yang telah diperuntukkan baginya dan bolehlah mengenakan apa-apa hukuman yang telah pun diperuntukkan baginya.

(2) Dalam bidangkuasa malnya, mendengar dan memutuskan segala tindakan dan pembicaraan dalam mana pihak-pihak berkenaan semuanya beragama Islam dan yang berkenaan dengan:

- (i) pertunangan, perkahwinan (termasuk taat balik) perceraian, khuluk (خلع), fasakh, cerai taliq (تعليق), menentukan giliran, lian (لعان), ila (إيلا), atau mana-mana perkara yang berkaitan dengan perhubungan suami isteri;
- (ii) mana-mana pembahagian atau tuntutan kepada mana-mana harta yang terbit dari mana-mana perkara yang tersebut dalam perenggan-kecil (i) seksyen ini;
- (iii) nafkah orang-orang tanggungannya, pengesahan taraf kanak-kanak, penjagaan atau pemeliharaan kanak kanak;
- (iv) pembahagian atau tuntutan kepada harta sepencarian atau dom;
- (v) menentukan nasab atau faraidh orang-orang yang berhak mendapat bahagian pesaka;
- (vi) alang hayat (hibah) atau membatalkannya;
- (vii) wasiat atau wakaf atau nazar; atau
- (viii) lain-lain perkara yang mana bidangkuasanya telah ditetapkan oleh mana-mana undang-undang bertulis:

Dengan syarat bahawa Mahkamah itu lazimnya, tidaklah membicarakan mana-mana kesalahan atau mendengar atau menentukan mana-mana tindakan atau pembicaraan mengenai mana-mana Mahkamah Rendah Syariah yang mempunyai bidangkuasa tersebut.

(3) Memeriksa mana-mana rekod pembicaraan Mahkamah Rendah Syariah dan boleh membuat keputusan seperti berikut:

(a) dalam sesuatu perkara jenayah membatalkan sabitan, mengenyepikan, mengurangkan atau memerintahkan pembicaraan semula diadakan;

(b) dalam sesuatu perkara mal mengubah hukuman, perintah atau keputusan Mahkamah pembicaraan, menjalankan apa-apa kuasa sebagaimana dijalankan oleh Mahkamah pembicaraan, membuat apa-apa perintah sebagaimana dibuat oleh Mahkamah pembicaraan, atau memerintahkan pembicaraan semula diadakan.

(4) Apabila Mahkamah memanggil rekod tentang apa-apa perkara atau prosiding di bawah subseksyen (3) segala prosiding di Mahkamah Rendah Syariah dalam perkara atau prosiding itu hendaklah digantung sementara menanti perintah selanjutnya dari Mahkamah.

(5) Tiada apa jua dalam seksyen ini boleh menghalang Ketua Hakim Syarie untuk bersidang sebagai Hakim Mahkamah Tinggi Syariah dan mengetuai Mahkamah itu.

Bidangkuasa Mahkamah Rendah Syariah

10. Mahkamah Rendah Syariah hendaklah:

(1) Dalam bidangkuasa jenayahnya, membicarakan mana-mana kesalahan yang dilakukan oleh seseorang Islam yang boleh dihukum di bawah Enakmen ini atau mana-mana undang-undang bertulis yang mana hukuman maksima yang diperuntukkan oleh undang-undang tidak lebih daripada tiga ribu ringgit atau penjara selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya sekali dan bolehlah mengenakan apa-apa hukuman yang ditetapkan baginya.

(2) Dalam bidangkuasa malnya, mendengar dan menentukan segala tindakan dan pembicaraan mengikut kuasa yang diberikan kepada Mahkamah Tinggi Syariah untuk mendengar dan menentukan dalam mana amaun atau nilai hal perkara yang dipertikaikan itu tidak lebih daripada dua ratus ribu ringgit atau tidak dapat dianggarkan dengan wang dikecualikan dalam perkara nasab, penjagaan atau pemeliharaan kanak-kanak (hadhanah) dan harta sepencarian tak alih.

11. Peruntukan peralihan dan kecualian

(1) Apabila Enakmen ini mula berkuatkuasa, "Mahkamah Qadhi Besar" hendaklah dikenali sebagai "Mahkamah Tinggi Syariah" dan "Mahkamah Qadhi Khas" dan "Mahkamah Qadhi Jajahan" hendaklah dikenali sebagai "Mahkamah Rendah Syariah", dan mahkamah-mahkamah tersebut hendaklah disifatkan telah ditubuhkan di bawah seksyen 8;

(2) Pertukaran nama yang diperuntukkan di bawah subseksyen (1) tidaklah menjejaskan apa-apa tindakan yang dilakukan, prosiding yang dimulakan atau perintah atau penghakiman yang dibuat oleh "Mahkamah Qadhi Besar", "Mahkamah Qadhi Khas" atau "Mahkamah

Qadhi Jajahan", dan apa-apa tindakan yang dilakukan atau prosiding yang dimulakan di hadapan mahkamah-mahkamah tersebut sebelum Enakmen ini mula berkuatkuasa boleh diteruskan oleh "Mahkamah Tinggi Syariah" atau "Mahkamah Rendah Syariah", mengikut mana-mana yang berkenaan;

(3) Apa-apa sebutan dalam mana-mana undang-undang bertulis mengenai "Qadhi Besar", "Qadhi", "Mahkamah Qadhi Besar", "Mahkamah Qadhi Khas" dan "Mahkamah Qadhi Jajahan" hendaklah ditafsirkan dengan sewajarnya.

Rayuan ke Mahkamah Tinggi Syariah

12. (1) Sesuatu rayuan dari keputusan Mahkamah Rendah Syariah hendaklah dibuat kepada Mahkamah Tinggi Syariah mengikut cara yang berikut :

(a) dalam bidangkuasa jenayah oleh pendakwa atau oleh orang yang telah disabit kesalahan, dan rayuan ini hendaklah dibuat terhadap pembebasan, sabitan atau hukuman atau mana-mana satu daripada keputusan tersebut; atau

(b) dalam bidangkuasa mal-

(i) oleh mana-mana orang yang terkilan oleh keputusan itu, jika jumlah yang dituntut itu tidak kurang daripada lima ratus ringgit;

(ii) dalam semua kes yang melibatkan man-aman keputusan mengenai status peribadi, oleh mana-mana orang yang terkilan oleh keputusan itu;

(iii) dalam semua kes yang berkaitan nafkah tanggungan oleh mana-mana orang yang terkilan oleh keputusan itu;

(c) dalam kes-kes lain, dengan kebenaran Mahkamah Tinggi Syariah.

(2) Dalam mana-mana rayuan, Mahkamah Tinggi Syariah boleh-

(a) dalam perkara jenayah, menolak rayuan, mensabitkan dan menghukum pihak yang merayu, memerintahkan Mahkamah yang membicarakan kes itu memanggil kes pembelaan atau membuat siasatan lanjut, menambah atau mengubah hukuman itu, memerintahkan pembicaraan semula, atau mengubah atau membatalkan sebarang perintah oleh Mahkamah yang membicarakan kes itu; atau

(b) dalam perkara mal, mengesahkan, membatalkan atau mengubah keputusan mahkamah yang membicarakan kes itu, menjalankan mana-mana kuasa tersebut sebagaimana mahkamah yang membicarakan sepatutnya membuat, atau memerintahkan pembicaraan semula.

Mahkamah Rayuan

13. (1) Sesuatu rayuan hendaklah dibuat kepada Mahkamah Rayuan Syariah di atas mana-mana keputusan Mahkamah Tinggi Syariah:

(a) dalam bidang kuasa jenayah:

(i) oleh seorang yang disabitkan dan dihukum penjara atau denda, rayuan itu boleh dibuat terhadap sabitan atau hukuman atau kedua-duanya sekali;

(ii) oleh seseorang yang menjalankan dakwaan rayuan itu bolehlah dibuat terhadap hukuman atau perintah pembebasan atau pembuangan kes pendakwaan atau kedua-duanya sekali.

(b) dalam bidangkuasa malnya:

(i) oleh mana-mana orang yang terkilan atau tidak puashati dengan keputusan itu;

(ii) dalam segala kes berkenaan dengan mana-mana keputusan mengenai taraf diri oleh mana-mana orang yang terkilan atau tidak puashati dengan keputusan itu;

(iii) dalam segala kes berhubung dengan nafkah orang-orang tanggungan, oleh mana-mana orang yang terkilan atau tidak puashati dengan hukuman, perintah atau keputusan:

Dengan syarat bahawa tiada rayuan yang demikian boleh dibuat terhadap sesuatu keputusan yang dibuat dengan persetujuan.

(c) dalam apa-apa kes yang ada diperuntukan oleh peruntukan-peruntukan Enakmen ini; dan

(d) dalam apa-apa kes lain, jika Mahkamah memberi kebenaran untuk merayu.

(2) Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah terdiri daripada tiga orang anggota, seorang daripada mereka hendaklah Ketua Hakim Syarie yang akan menjadi Pengerusi dan dua orang anggota lain yang terdiri dari suatu panel yang mengandungi sekurang-kurangnya lima orang yang dilantik oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan dengan surat perlantikan yang ditandatangani olehnya dan dimeteri dengan Mohornya.

(3) Apabila seseorang merayu terhadap sesuatu keputusan mana-mana Mahkamah atau memohon kebenaran untuk merayu mengikut peruntukan-peruntukan seksyen kecil (1) (d), maka Mahkamah hendaklah mendengar rayuan atau permohonan untuk kebenaran merayu itu.

(4) Di atas sesuatu rayuan, Mahkamah Rayuan Syariah boleh:

(a) dalam sesuatu perkara jenayah, membatalkan sabitan, mengenyepikan, mengurangkan, mengesahkan atau menambah hukuman, menolak rayuan, atau memerintahkan perbicaraan semula diadakan, atau menyabitkan yang dituduh dan menghukumnya mengikut undang-undang.

(b) dalam sesuatu perkara mal, mengesahkan, mengakaskan atau mengubahkan hukuman, perintah atau keputusan Mahkamah perbicaraan, menjalankan apa-apa kuasa sebagaimana dijalankan oleh Mahkamah pembicaraan membuat apa-apa perintah

sebagaimana dibuat oleh Mahkamah pembicaraan atau memerintahkan perbicaraan semula diadakan.

(5) Tiada rayuan boleh dibenarkan atau perbicaraan semula boleh diperintahkan atas alasan luar aturan acara atau salah penerimaan keterangan melainkan telah menyebabkan tiada keadilan.

(6) Apabila sesuatu rayuan dibuat atau sesuatu permohonan untuk kebenaran merayu dikemukakan kepada Mahkamah, rayuan atau permohonan untuk kebenaran merayu itu hendaklah dibuat dengan memberi atau mengfailkan notis atau rayuan yang berkenaan itu, dalam tempoh empat belas hari selepas berlakunya perbuatan, ketinggalan, hukuman, perintah, dikri atau keputusan rayuan itu dibuat, atau mengenai dengan permohonan untuk kebenaran merayu itu dibuat atau dalam hal yang mana pihak merayu tidak tahu menahu pada masa kejadian itu dan tidak mungkin dengan melakukan usaha yang menasabah tahu kejadian itu dalam tempoh empat belas hari selepas perbuatan, ketinggalan, hukuman, perintah, dikri atau keputusan itu sampai kepada pengetahuan pihak merayu itu;

Dengan syarat bahawa Mahkamah Rayuan Syariah apabila mendengar sesuatu permohonan untuk kebenaran merayu, boleh, atas alasan-alasan khas yang mana hendaklah termasuk penzahiran perkara atau keterangan baru dan penting, melanjutkan masa untuk merayu, walau pun tempoh masa untuk berbuat demikian tamat.

(7) Rayuan hendaklah didengar dalam Mahkamah terbuka dan diputuskan mengikut pendapat bilangan terbanyak anggota-anggota Mahkamah Rayuan Syariah itu. Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah menyediakan satu sijil ditandatangani oleh Pengerusi

menyatakan alasan-alasan bagi keputusan itu. Satu salinan sijil itu hendaklah diberikan kepada Mahkamah pembicaraan itu.

(8) (a) Rayuan di bawah Enakmen ini tidak boleh berkuasa sebagai menggantung perintah itu kecuali Mahkamah memerintahkan sebaliknya;

(b) Apabila sesuatu perintah itu tergantung Mahkamah boleh mengenakan syarat-syarat yang difikirkan patut.

(9) Tiada apa-apa rayuan boleh dibuat terhadap sesuatu keputusan Mahkamah Rayuan Syariah, kecuali apabila Mahkamah Rayuan Syariah berpuashati bahawa perkara atau keterangan baru dan penting telah zahir maka dengan ampuni perkenan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan Kes itu bolehlah ditimbangkan semula oleh Mahkamah Rayuan Syariah.

(10) Pengerusi Mahkamah Rayuan Syariah bolehlah bagi maksud menentukan benar, sah atau betulnya mana-mana keputusan, hukuman atau perintah yang direkodkan atau diluluskan oleh mana-mana Mahkamah yang dirayukan itu sama ada dalam kes jenayah atau sivil, atau betulnya mana-mana pembicaraan Mahkamah itu, meminta mana-mana rekod Mahkamah berkenaan.

(11) Mahkamah Rayuan Syariah hendaklah mempunyai bidang kuasa pengawasan dan penyemakan ke atas Mahkamah Tinggi Syariah dan boleh, jika didapati perlu demi kepentingan keadilan, sama ada atas kehendaknya sendiri atau atas kehendak mana-mana pihak atau orang yang berkepentingan, pada mana-mana peringkat dalam apa-apa perkara atau prosiding, sama ada mal atau jenayah, dalam Mahkamah Tinggi Syariah, memanggil dan memeriksa mana-

mana rekod tentang perkara atau prosiding itu dan boleh memberikan apa-apa arahan yang dikehendaki demi keadilan.

(12) Apabila Mahkamah Rayuan Syariah memanggil rekod tentang apa-apa perkara atau prosiding di bawah subseksyen (11), segala prosiding dalam Mahkamah Tinggi Syariah tentang perkara atau prosiding itu hendaklah digantung sementara menanti perintah selanjutnya daripada Mahkamah Rayuan Syariah.

Kuasa Penyelia Ugama

14. (1) Penyelia Ugama hendaklah:

- (a) menerima maklumat mengenai berlakunya sesuatu kesalahan dan membuat apa-apa penyiasatan yang perlu;
- (b) jika dibenarkan oleh mana-mana undang-undang bertulis yang berkuatkuasa di Mahkamah Syariah memeriksa atau menangkap mana-mana orang yang melakukan kesalahan atau disyaki melakukan kesalahan;
- (c) menghendaki kehadiran dan menyoal saksi yang berkaitan dengan penyiasatan;
- (d) mengikat bond bagi kehadiran mana-mana orang yang ditangkap;
- (e) menjalankan lain-lain kuasa dan tugas sebagaimana ditetapkan oleh mana-mana undang-undang bertulis.

(2) Di dalam perkara-perkara penangkapan, penyiasatan dan pemeriksaan yang tidak diperuntukan dengan khas baginya di dalam Enakmen ini atau mana-mana peraturan yang dibuat di bawahnya, maka kuasa-kuasa dan peraturan-peraturan dalam menjalankan kuasa oleh Penyelia-Penyelia Ugama, hendaklah menepati undang-undang dan peraturan-peraturan yang diberi kepada pegawai polis yang tidak kurang daripada pangkat Inspektor di bawah Enakmen Tatacara Jenayah yang berkuatkuasa pada masa ini.

Perakuan Pesaka

15. (1) Jika dalam mana-mana pembicaraan berhubung dengan pentadbiran atau pembahagian harta pesaka si mati yang beragama Islam maka mana-mana Mahkamah sivil atau pihak berkuasa yang berkewajipan menentukan orang-orang yang berhak kepada pembahagian harta pesaka itu atau bahagian-bahagian yang orang-orang itu masing-masing berhak bolehlah meminta Hakim Mahkamah Rendah Syariah jika jumlah kasar nilai harta pesaka tidak lebih daripada dua ratus ribu ringgit atau Hakim Mahkamah Tinggi Syariah untuk memperakui atas kenyataan-kenyataan yang dikemukakan ke Mahkamah itu, pendapatnya berkenaan dengan orang-orang yang berhak kepada bahagian dalam harta pesaka itu dan bahagian-bahagian yang mereka masing-masing berhak.

(2) Hakim Mahkamah Tinggi Syariah atau Hakim Mahkamah Rendah Syariah bolehlah atas permohonan orang yang menuntut sebagai waris dan dengan bayaran sebagaimana yang ditetapkan dengan cara yang sama memperakui pendapatnya atas kenyataan-kenyataan yang dikemukakan dalam apa perkara jua bolehlah sebelum memperakui pendapatnya meminta, mendengar persoalan mengenai undang-undang dari pihak-pihak itu, tetapi tidaklah boleh mendengar keterangan atau membuat keputusan atas persoalan mengenai kenyataan. Dalam apa jua perkara kesukaran tertentu

Hakim Mahkamah Rendah Syariah bolehlah merujukkan persoalan itu kepada Mahkamah Rayuan Syariah bagi pendapatnya dan hendaklah, pendapat itu diberi, memperakui mengikut sedemikian.

BAHAGIAN IV PERATURAN AM

Meteri

16. (1) Tiap-tiap Mahkamah, hendaklah mempunyai dan menggunakan meteri atau stem sebagaimana yang diampuni perkenan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan.

(2) Proses Mahkamah itu hendaklah dikeluarkan di bawah meteri Mahkamah dan disahkan oleh Pendaftar Mahkamah atau Qadhi.

Bahasa

17. (1) Bahasa di Mahkamah hendaklah Bahasa Malaysia dan dokumen dalam bahasa lain mestilah disertakan dengan terjemahan yang diperakukan.

(2) Segala dokumen atau pembicaraan bertulis boleh ditulis atau ditaip dalam skrip jawi atau rumi.

Rekod

18. (1) Tiap-tiap Mahkamah hendaklah menyimpan dan menyelenggarakan rekod yang lengkap dan betul mengenai segala pembicaraan dan akaun yang lengkap dan betul mengenai segala urusan kewangan Mahkamah dan mengakaunkan segala wang yang diterima mengikut cara-cara yang diperuntukan oleh undang-undang.

(2) Semua alasan-alasan keputusan dan rujukan hendaklah dinyatakan di dalam rekod-rekod keputusan Mahkamah.

Peguam Syarie

19. (1) Ketua Hakim Syarie boleh membenarkan kepada mana-mana orang yang layak di atas permohonannya menjadi Peguam Syarie.

(2) Bagi maksud seksyen-kecil (1) seksyen ini, mana-mana orang yang berikut adalah disifatkan layak dan berkemahiran di dalam perkara berkenaan dengan Hukum Syarak:

- (a) pemegang ijazah dalam jurusan perundangan Islam dari mana-mana pusat pengajian tinggi yang diiktiraf oleh Kerajaan;
- (b) seseorang yang pernah berkhidmat sebagai Qadhi bagi suatu tempoh tidak kurang daripada sepuluh tahun.

(3) Peguam Syarie tidak boleh hadir dan menjadi wakil dalam mana-mana Mahkamah bagi mana-mana pihak dalam sesuatu pembicaraan melainkan dengan sijil yang bertulis yang dikeluarkan oleh Ketua Hakim Syarie dan menjelaskan bayaran yang telah ditetapkan. Sijil yang demikian hendaklah dikeluarkan tiap-tiap tahun dan ditandatangani oleh Ketua Hakim Syarie.

(4) Mahkamah boleh membenarkan pegawai-pegawai Kerajaan atas sifat jawatannya untuk menghadiri Mahkamah mewakili mana-mana pihak di dalam mana-mana pembicaraan.

(5) Raja atau mana-mana orang yang telah diberi kuasa olehnya bolehlah secara bertulis melantik mana-mana orang yang layak menjadi peguam syarie untuk membela atau merayu bagi pihak orang miskin dalam mana-mana pembicaraan dan dalam hal itu bayaran Mahkamah yang biasanya kena dibayar mengenai dengan pembicaraan berkenaan tidak akan dikenakan bayaran dan hendaklah dikecualikan.

(6) Raja boleh membuat kaedah-kaedah memperuntukkan pengawalan dan penyeliaan mana-mana orang yang dibenarkan mewakili mana-mana pihak dalam mana-mana pembicaraan di Mahkamah.

(7) Walau apa pun yang terkandung dalam mana-mana undang-undang bertulis lain, tiada seorang pun selain Peguam Syarie atau orang yang disebut dalam subseksyen 18(4), berhak hadir di dalam mana-mana Mahkamah Syariah bagi pihak mana-mana pihak kepada apa-apa prosiding di hadapannya.

Peguambela dan Peguamcara

20. Walau apa pun peruntukan subseksyen 18(2), seseorang peguambela dan peguamcara yang beragama Islam dan telah lulus temuduga atau ujian Sijil Peguam Syarie yang ditetapkan di bawah kaedah-kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini adalah layak untuk diterima menjadi Peguam Syarie di bawah subseksyen 18(1).

Kehadiran dengan wakil

21. Dalam mana-mana pembicaraan mal dan jenayah pihak-pihaknya bolehlah diwakili oleh peguam syarie atau wakil lain yang dibenarkan oleh Mahkamah:

Dengan syarat bahawa yang dituduh dalam pembicaraan jenayah hendaklah juga hadir sendiri dalam Mahkamah.

Penyampaian proses

22. (1) Proses Mahkamah hendaklah disampaikan oleh seorang pegawai Mahkamah atau oleh orang lain yang diberi kuasa oleh Mahkamah dan boleh disampaikan pada bila-bila masa di mana-mana tempat di dalam Negeri.

(2) Dalam pembicaraan jenayah penyampaian hendaklah kepada penerima sendiri.

(3) Dalam pembicaraan mal penyampaian hendaklah kepada penerima sendiri melainkan dengan sebab-sebab tertentu maka Mahkamah boleh perintahkan penyampaian ganti. Penyampaian ganti hendaklah dilakukan dengan cara sebagaimana yang diperintahkan oleh Mahkamah dan hendaklah berkuatkuasa seperti penyampaian kepada penerima sendiri.

(4) Penyampaian kepada penerima sendiri hendaklah dibuat dengan menyerahkan salinan asal dokumen itu atau salinan dokumen yang telah dimeterikan dan ditandatangani kepada orang yang hendak disampaikan dokumen itu. Jika enggan menerima maka bolehlah dokumen itu dibawa kepada pengetahuannya dan ditinggalkan dekat dengan dia.

(5) Seseorang yang telah menyampaikan apa-apa dokumen atau prosiding hendaklah dengan serta merta mengfailkan dalam Mahkamah satu memorandum yang menunjukkan tempat, waktu dan cara penyampaian.

(6) Penyampaian hendaklah dibuktikan jika diperlukan dengan keterangan bersumpah.

Tindakan bersaling

23. (1) Jika Mahkamah Syariah dalam mana-mana Negeri yang dinyatakan dalam Jadual Pertama mengeluarkan waran atau saman, mengikut mana-mana yang berkenaan, di bawah peruntukan undang-undang yang berkuatkuasa dalam Negeri tersebut untuk dilaksanakan ke atas atau disampaikan kepada seseorang yang berada atau dipercayai berada dalam Negeri Kelantan, maka mana-mana Hakim Syarie boleh mengendors waran atau saman itu dengan menandatangani dan waran atau saman itu boleh dilaksanakan ke atas atau disampaikan kepada orang itu seolah-olah waran atau saman itu telah dikeluarkan oleh Mahkamah Syariah dalam Negeri Kelantan menurut peruntukan mana-mana undang-undang yang berkuatkuasa dalam Negeri Kelantan.

(2) Jika Mahkamah Syariah dalam Negeri Kelantan mengeluarkan waran yang memberikan kuasa untuk menangkap mana-mana orang, atau saman yang memanggil mana-mana orang supaya hadir di Mahkamah Syariah, dan orang itu berada atau dipercayai berada dalam mana-mana Negeri yang dinyatakan dalam Jadual Pertama dan waran atau saman itu telah dilaksanakan ke atas atau disampaikan kepada orang itu menurut mana-mana undang-

undang yang berkuatkuasa dalam Negeri tersebut, maka waran atau saman itu hendaklah disifatkan telah dilaksanakan atau disampaikan dengan sah seolah-olah pelaksanaan atau penyampaian itu telah dilaksanakan atau disempurnakan dalam Negeri Kelantan.

(3) Jika Mahkamah Syariah dalam mana-mana Negeri yang dinyatakan dalam Jadual Pertama membuat suatu perintah atau penghakiman di bawah peruntukan mana-mana undang-undang yang berkuatkuasa dalam Negeri tersebut terhadap seseorang dan orang itu berada atau dipercayai berada dalam Negeri Kelantan, maka Hakim Syarie, jika dia berpuas hati bahawa perintah atau penghakiman itu telah dikeluarkan dengan sempurna oleh Mahkamah Syariah yang kompeten dalam mana-mana Negeri tersebut, boleh mengendorskan perintah atau penghakiman itu dan perintah atau penghakiman itu bolehlah kemudiannya dilaksanakan atau disampaikan, mengikut mana-mana yang berkenaan, seolah-olah perintah atau penghakiman itu telah dikeluarkan dengan sah oleh Mahkamah Syariah dalam Negeri Kelantan menurut peruntukan mana-mana undang-undang yang berkuatkuasa dalam Negeri Kelantan.

(4) Jika Mahkamah Syariah dalam Negeri Kelantan membuat suatu perintah atau penghakiman di bawah peruntukan mana-mana undang-undang yang berkuatkuasa dalam Negeri Kelantan terhadap seseorang dan orang itu berada atau dipercayai berada dalam mana-mana Negeri yang dinyatakan dalam Jadual Pertama, maka Hakim Syarie dalam Negeri tersebut, jika dia berpuas hati bahawa perintah atau penghakiman itu telah dibuat oleh Mahkamah Syariah yang kompeten dalam Negeri Kelantan, boleh mengendorskan perintah atau penghakiman itu dan perintah atau penghakiman itu bolehlah kemudiannya dilaksanakan atau disampaikan, mengikut mana-mana

yang berkenaan, seolah-olah perintah atau penghakiman itu telah dibuat dengan sah oleh mana-mana Mahkamah Syariah dalam Negeri tersebut menurut peruntukan mana-mana undang-undang yang sedang berkuatkuasa di Negeri itu.

(5) Raja boleh melalui perintah yang disiarkan dalam *Warta* meminda Jadual Pertama.

Keterangan

24. (1) Mahkamah hendaklah mematuhi segala peruntukan-peruntukan Hukum Syarak berkenaan dengan bilangan, taraf atau kualiti saksi-saksi atau keterangan-keterangan yang dikehendaki bagi membuktikan mana-mana perkara kecuali sebagaimana dinyatakan terlebih dahulu, Mahkamah hendaklah mengambil perhatian di atas undang-undang keterangan yang berkuatkuasa pada masa ini di dalam Negeri dan hendaklah berpandu di atas prinsip-prinsip berkenaan tetapi tidaklah terpaksa mengikutnya dengan tepat. Jika berlawanan di antara prinsip-prinsip undang-undang keterangan dengan Hukum Syarak, maka Hukum Syarak hendaklah dipakai.

(2) Mahkamah hendaklah berkuasa mentadbir sumpah dan ikrar menurut Borang I dan Borang II dalam Jadual Kedua. Keterangan hendaklah lazimnya diberi dengan sumpah tetapi atas alasan-alasan khas, Mahkamah bolehlah mengenyahkan sumpah dan mengambil keterangan dengan ikrar.

Kesiksaan serta merta bagi keterangan palsu

25. (1) Jika seseorang yang sedang memberi keterangan atas apa-apa perkara di dalam Mahkamah dalam mana-mana perbicaraan kehakiman sama ada jenayah atau mal maka adalah sah di sisi undang-undang bagi Mahkamah meminta saksi itu menunjukkan

sebab-sebab pada masa itu juga atau pada suatu tarikh terkemudian mengapa ianya tidak sepatutnya disiksa dengan serta merta kerana memberi keterangan palsu dan sekiranya saksi-saksi itu gagal menunjukkan sebab-sebab sedemikian, Mahkamah bolehlah dengan serta merta menjatuhkan hukuman ke atas saksi itu seolah-olah ia telah melakukan penghinaan terhadap Mahkamah, dengan denda tidak lebih daripada satu ratus ringgit atau penjara selama tempoh tidak lebih daripada satu bulan atau kedua-duanya sekali.

(2) Seseorang yang dihukum di bawah peruntukan-peruntukan seksyen ini hendaklah mempunyai hak merayu yang sama seolah-olah ia dijatuhkan hukuman selepas suatu pembicaraan yang dijalankan mengikut peruntukan-peruntukan yang berkuatkuasa pada masa ini, dan tertakluk kepada peruntukan seksyen-kecil (3) dalam seksyen ini dan dengan apa-apa perubahan lain yang perlu, peruntukan undang-undang itu hendaklah dipakai berkaitan dengan mana-mana rayuan itu.

(3) Seseorang yang dihukum di bawah seksyen-kecil (1) dalam seksyen ini oleh Mahkamah, hendaklah selepas sahaja hukuman itu dijatuhkan, diberitahu tentang haknya merayu terhadap hukuman itu.

(4) Apabila notis rayuan dibuat oleh seseorang yang dijatuhkan hukuman dibawah seksyen ini, Mahkamah yang telah memerintahkan hukuman itu hendaklah menggantungkan pelaksanaan hukuman itu, dan membebaskan orang yang dijatuhkan hukuman itu dengan menyempurnakan suatu bon diri

Mengkompaun kesalahan-kesalahan

25A. (1) Qadhi atau mana-mana pegawai yang diberi kuasa khas oleh Qadhi boleh, mengikut budibicaranya, mengkompaunkan mana-

mana kesalahan di bawah seksyen 125, 127 dan 130 Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam 2002 dan seksyen 5 atau 6 Kanun Jenayah Syariah 1985 dengan mengenakan bayaran ke atas seseorang yang dengan munasabah disyaki melakukan kesalahan itu tidak melebihi lima puluh ringgit.

(2) Raja dalam mesyuarat boleh membuat kaedah-kaedah untuk memungut wang kompaun dan borang-borang yang akan digunakan bagi maksud itu dan boleh dari masa ke semasa melalui pemberitahuan di dalam *Warta* menambah atau memotong mana-mana kesalahan di bawah subseksyen (1).

Saman untuk memberi keterangan atau menunjukkan dokumen

26. (1) Tertakluk kepada peruntukan mana-mana undang-undang bertulis, Mahkamah boleh mengeluarkan saman kepada mana-mana orang untuk memberi keterangan atau menunjukkan apa-apa dokumen yang ada di dalam milik atau di bawah kuasanya. Tiap-tiap saman seperti itu hendaklah diserahkan kepada penerima sendiri dan mana-mana orang yang menerima saman itu samada orang Islam atau bukan Islam adalah terikat supaya mematuhi.

(2) Tiap-tiap saman yang seperti itu hendaklah menentukan hal-perkara atau dokumen-dokumen jika ada, yang dikehendaki ditunjukkan oleh saksi-saksi.

(3) Mahkamah itu boleh, sebelum mengeluarkan saman, memerintahkan pembayaran elaun perjalanan dan elaun makan yang berpatutan kepada mana-mana saksi.

Penangguhan dan pemindahan kes-kes

27. (1) Mahkamah boleh kerana sebab-sebab yang cukup menengguhkan apa-apa pembicaraan dari masa ke masa dan dari tempat ke tempat.

(2) Mahkamah Tinggi Syariah boleh memindah mana-mana kes kepada Mahkamah Syariah yang lain apabila rujukan dibuat oleh Qadhi setelah menerima permohonan dari salah satu pihak dalam mana-mana pembicaraan:

Dengan syarat bahawa di dalam satu-satu kes di mana diperlukan ampuni perkenan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan, maka Mahkamah Tinggi Syariah boleh memindahkan kes itu kepada Mahkamah Syariah yang lain dengan ampuni perkenan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Al-Sultan.

Masa

28. Mahkamah boleh menetapkan, dan boleh pada bila-bila masa melanjutkan atau memendekkan masa bagi melakukan atau mematuhi apa-apa perintah yang dikenakan dan boleh meneruskan perintah seolah-olah pihak yang berkemungkinan itu tidak hadir.

Mahkamah hendaklah terbuka

29. (1) Tertakluk kepada seksyen-kecil (2), tiap-tiap pembicaraan atau pendengaran di Mahkamah hendaklah terbuka kepada orang awam.

(2) Mahkamah boleh jika berpuas hati bahawa adalah mustahak bagi kepentingan awam untuk berbuat demikian, memerintah supaya seluruh pembicaraan atau sebahagian daripadanya diadakan di dalam Mahkamah tertutup.

Perlindungan pegawai kehakiman

30. (1) Qadhi atau orang yang lain yang bertindak secara kehakiman tidak boleh didakwa dalam mana-mana Mahkamah Sivil kerana apa jua perbuatan yang dilakukannya atau diperintahkanya supaya dilakukan dalam pelepasan kewajipan kehakiman, sama ada di dalam had bidangkuasanya atau tidak, dan tiada apa jua perintah kos boleh dikenakan terhadapnya, dengan syarat bahawa pada masa itu dengan suci hati ianya mempercayai kepunyaan bidangkuasa untuk berbuat sedemikian atau untuk memerintahkan perbuatan yang diadukan itu.

(2) Pegawai Mahkamah atau orang lain yang terikat untuk melaksanakan mana-mana waran atau perintah Mahkamah yang sah atau orang lain yang bertindak secara kehakiman tidak boleh didakwa dalam mana-mana mahkamah sivil kerana pelaksanaan mana-mana waran atau perintah yang ianya terikat untuk melaksanakannya jika waran atau perintah tersebut adalah di dalam bidangkuasa orang yang mengeluarkannya.

BAHAGIAN V

AM

Penyelia pegawai-pegawai

31. Dengan menggunakan kuasa-kuasa dan melaksanakan tugas-tugas, selain daripada kuasanya dan tugas-tugas kehakiman yang dikurniakan atau dikenakan oleh undang-undang ini, semua Qadhi hendaklah dengan cara yang sama tertakluk kepada arahan dan kawalan am Ketua Hakim Syarie.

Sahnya pengadilan, hukuman dan perintah

32. Mana-mana hukuman yang dijatuhkan, pengadilan yang dilakukan, perintah yang dibuat atau tindakan yang dilakukan sebelum berkuatkuasa undang-undang ini oleh mana-mana Mahkamah Syariah termasuk mana-mana perintah yang dibuat dengan merujuk kepada mana-mana hukuman, pengadilan, perintah atau tindakan oleh penguasa yang mendengar rayuan hendaklah dikira sah dan di dalam bidangkuasa Mahkamah-mahkamah itu atau penguasa yang mendengar rayuan.

Perkara-perkara yang tergantung

33. Syarat-syarat undang-undang ini hendaklah terpakai seberapa yang boleh bagi semua perkara-perkara yang tergantung dalam mana-mana Mahkamah Syariah apabila undang-undang ini berkuatkuasa.

Perkara-perkara yang tidak diperuntukkan

34. Mengenai perkara amalan dan acara dalam pembicaraan mal dan jenayah yang tidak diperuntukkan dengan nyata dalam Enakmen ini atau dalam mana-mana kaedah yang dibuat di bawahnya atau undang-undang mengenai acara mal Syariah dan acara jenayah Syariah, undang-undang keluarga Islam atau dalam Enakmen Majlis Agama Islam dan Adat Istiadat Melayu Kelantan 1994, Mahkamah boleh memakai apa-apa amalan dan acara Mahkamah sivil yang berkuatkuasa pada masa ini yang difikirkannya wajar bagi mengelakkan ketidakadilan dan bagi menyelesaikan perkara-perkara yang dipersoalkan antara pihak-pihak itu.

Kaedah

35. Raja boleh melalui pemberitahu dalam *Warta* membuat kaedah-kaedah bagi menjalankan peruntukan-peruntukan Enakmen ini dari semasa ke semasa tetapi dengan tidak menyentuh keluasan kaedah-kaedah tersebut itu boleh mengadakan:

- (a) amalan dan acara dalam semua pembicaraan mal dan jenayah di bawah Enakmen ini;
- (b) pengawalan semua perkara yang pada amnya berkenaan dengan orang-orang yang diterima masuk menjadi Peguam Syarie;
- (c) bayaran-bayaran yang kena dibayar mengenai apa-apa perbuatan atau perkara yang diperbuat menurut peruntukan Enakmen ini dan cara memungut dan menyelesaikannya;
- (d) borang-borang, sijil-sijil, daftar-daftar, buku kira-kira, penyata-penyata, akaun-akaun dan lain-lain dokumen untuk digunakan berkenaan dengan sesuatu perkara atau benda yang dibuat di bawah atau mengikut peruntukan Enakmen ini;
- (e) kuasa-kuasa dan tugas-tugas seseorang Pendaftar dan lain-lain orang yang dilantik di bawah Enakmen ini;
- (f) hukuman kerana melanggar atau gagal untuk memenuhi mana-mana kaedah yang dibuat di bawah Enakmen ini;

- (g) lain-lain perkara bagi maksud melaksanakan peruntukan-peruntukan Enakmen ini.

Pengecualian kaedah-kaedah dan perlantikan-perlantikan

36. Semua kaedah, perisytiharan, perintah, hukuman, rayuan, notis, sijil, borang, lesen dan perlantikan dan lain-lain perkara yang telah dikeluarkan atau dibuat di bawah atau menurut mana-mana undang-undang bertulis yang dimansuhkan oleh Enakmen ini hendaklah terus berkuatkuasa setakat mana ianya tidak berlawanan dengan atau tidak digantikan oleh peruntukan-peruntukan Enakmen ini, sehingga dibatalkan atau digantikan oleh kaedah-kaedah, perisytiharan, perintah, hukuman, rayuan, notis, sijil, borang, lesen dan perlantikan dan lain-lain perkara yang dikeluarkan atau dibuat di bawah peruntukan-peruntukan Enakmen ini.

Pemansuhan.

37. (1) Enakmen yang dinyatakan dalam Jadual Ketiga kepada Enakmen ini adalah dengan ini dimansuhkan setakat mana yang dinyatakan dalam Jadual:

Dengan syarat bahawa segala pembicaraan yang telah dimulakan di bawah Enakmen yang dengan ini dimansuhkan hendaklah berterusan seolah-olah Enakmen ini belum diluluskan.

(2) Pemansuhan ini tidak menyentuh perjalanan Enakmen yang dimansuhkan terdahulu atau apa-apa perkara yang dilakukan atau tertanggung di bawahnya atau apa-apa hak, keistimewaan, kewajipan atau liabiliti yang diperolehi, terakru atau berlaku di bawahnya.

JADUAL PERTAMA
(Seksyen 22 (1) dan (2))

1. Johor
2. Kedah
3. Melaka
4. Negeri Sembilan
5. Pahang
6. Penang
7. Perak
8. Perlis
9. Sabah
10. Sarawak
11. Selangor
12. Terengganu
13. Wilayah Persekutuan.

JADUAL KEDUA

BORANG 1

(Seksyen 23 (2))

ENAKMEN PENTADBIRAN MAHKAMAH SYARIAH 1982

SUMPAH

"Wallahi, dengan nama Allah, sesungguhnya saya, (sebut nama).....
bersumpah saya akan bercakap benar tiada apa-apa yang tidak benar
melainkan yang benar belaka dan saya naik saksi bahawa
..... "

BORANG II

(Seksyen 23 (2))

ENAKMEN PENTADBIRAN MAHKAMAH SYARIAH 1982

IKRAR

" Bahawa saya (sebut nama)
dengan sesungguhnya dan dengan suci hati mengaku keterangan
yang hendak saya berikan di dalam perkara ini adalah benar dan tiada
apa-apa yang tidak benar melainkan benar belaka."

JADUAL KETIGA

(Seksyen 36)

<i>No. Enakmen</i>	<i>Tajuk ringkas</i>	<i>Setakat mana dimansuhkan</i>
1/1996	Undang-undang Mahkamah Syariah dan Hal Ehwal Perkahwinan Islam 1966	Bahagian I - Seksyen 4 dan 5 Bahagian II - Seksyen 6-23 Bahagian IV - Seksyen 102-106